

Facultade de Belas Artes

Localización e contacto

Facultade de Belas Artes de Pontevedra

R/ Maestranza, 2
36002 Pontevedra

986 80 18 00

bbaa@uvigo.es

belasartes.uvigo.es

Equipo decanal

Decano

Ignacio Barcia Rodríguez
dfba@uvigo.es

Vicedecana de organización académica

Paloma Cabello Pérez
vdfba@uvigo.es

Vicedecana de relacións externas

Lola Dopico Aneiros
extfba@uvigo.es

Secretario

Juan Carlos Meana Martínez

Secretaría do Decanato

Maximino Villaverde
sdfba@uvigo.es

Tif: 986 801 806

Fax: 986 801 883

Calendario Escolar

1.- O período lectivo do curso académico comprenderá do día **21** de setembro de 2009 ao **30** de xullo de 2010. O mes de agosto non será lectivo.

2.- As actividades académicas comezarán e rematarán nas datas seguintes:

Primeiro cuadrimestre: inicio: **21** de setembro de 2009 /remate: **3** de febreiro de 2010.

Segundo cuadrimestre: inicio: **4** de febreiro de 2010 / remate: **7** de xuño de 2010.

3.- Cando estea previsto a realización de probas de avaliación os/as estudantes en cada curso académico terán dereito a dúas oportunidades quedando o calendario recomendado de probas de avaliación organizado en tres períodos:

Datas das probas de avaliación

Primeiro cuadrimestre   entre o **21** de xaneiro e o **3** de febreiro de 2010.

Segundo cuadrimestre   entre o **25 de maio** ao **7** de xuño de 2010.

Xullo   entre os días **1** ao **15** de xullo de 2010.

4.- As clases interromperanse dende o día **21** de decembro de 2009 ata o día **8** de xaneiro de 2010 (ambos os dous incluídos), os días **15** e **16** de febreiro e dende o día **27** de marzo ao **5** de abril de 2010 (ambos os dous incluídos).

5.- Terá carácter festivo o día **28** de xaneiro de 2010 (celebración do patrón da Universidade). Posuirán o mesmo carácter os días das festas oficiais do Estado, da Comunidade Autónoma e, en cada Campus, os días das festas locais.

6.- Así mesmo, terá carácter festivo a data da festa do Centro, San Ero, o venres 7 de maio

---

Secretaría de alumnado

Xefa de administración

María del Pilar Lores Baena

Posto Base

Monserrat Vila Costas

Teléfono: 986801805

Fax: 986801883

secfba@uvigo.es

Horario de atención ó público: de 9:00 a 14:00 h

Biblioteca

Horario: Luns a venres de 8:30 a 20:30h salvo verán, semana santa e nadal.

A Biblioteca de Belas Artes forma parte do conxunto da Biblioteca Universitaria de Vigo (BUV) polo que se rexerá polo Regulamento da BUV aprobado en Xunta de Goberno o 27 de febreiro de 2002 e pola Normativa de Préstamo. Conta con cincuenta e cinco títulos de publicacións periódicas e nove mil seiscientos títulos de monografías, a maioría de acceso directo na sala.

Dirección:

Biblioteca da Facultade de Belas Artes

Rúa Maestranza, 2

36002 Pontevedra

Teléfono:

986 80 18 36

Correo electrónico:

presbel@uvigo.es

Técnicos especialistas de biblioteca

Ana Prieto Bereijo (quenda de mañá)

Ana Cecilia Rodríguez Buján (quenda de tarde)

Páxina web da Biblioteca da Universidade de Vigo:

Catálogo da Biblioteca da Universidade de Vigo:

http://biblio.cesga.es/search*gag

O catálogo recolle tódolos fondos da Biblioteca da Universidade de Vigo e pódese consultar a través de internet.

Servizos

Lectura en sala

Préstamo a domicilio de fondos bibliográficos de tódala Biblioteca Universitaria

Reproducción de documentos: para reproducir los documentos da biblioteca que non poidan ser prestados. O usuario terá á súa disposición na sala unha fotocopiadora de tarxeta dependente do servizo de reprografía da facultade.

Os servizos máis especializados (como o acceso a internet para buscas bibliográficas, consulta asistida en bases de datos, etc...) así como a dirección, xestión e coordinación de tódalas bibliotecas do Campus de Pontevedra atópase na Biblioteca Central do Campus.

Biblioteca Central do Campus de Pontevedra

Campus A Xunqueira

(Edificio Fac. de Ciencias Sociais)

36005 - Pontevedra

Laboratorios e obradoiros

Obradoiros multiusos

Horario durante o curso académico: De luns a venres de 9:00 a 21:00 h.

Técnicos especialistas responsables:

Fernando Portasany

Eduardo Calzado Díaz.

Estes talleres están a cargo de técnicos especialistas que supervisan e apoian o traballo de investigadores e estudantes, proporcionando o asesoramento técnico necesario. Os talleres están dotados de ferramenta de man e maquinaria específicas.

Taller de Metal

Taller de Madeira

Taller de Cerámica

Taller de Plástico

Taller de Outros Materiales

Aula de internet

A Aula Informática está asistida por un bolseiro da UVI. Nela os estudantes dispoñen de equipamentos informáticos para a realización de traballos e de acceso a Internet para consultas relacionadas cos seus estudos.

Laboratorio de audiovisuais

O laboratorio de Audiovisuais está destinado á investigación e á docencia. Dispón de quince postos dotados con equipamentos de edición dixital.

Laboratorio de informática

O laboratorio de Informática está destinado á investigación e á docencia. Dispón de vinte postos dotados con equipamentos informáticos para edición de imaxe dixital, 3D, deseño de páxinas Web e tratamento fotográfico dixital.

Laboratorio de Técnicas gráficas

Técnico especialista responsable:

José Angel Zabala Maté.

O laboratorio de Técnicas gráficas está destinado á docencia e investigación. Dispón de instalacións para gravado

calcográfico, serigrafía, etc..

Laboratorio de fotografía

Técnico especialista responsable:

Andrés Pinal Rodríguez

Máster Universitario en Arte Contemporánea. Creación e Investigación

Materias

Curso 1º

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P01M080V01103	Tendencias e Modos de Producción Contemporánea	1C	6
P01M080V01104	Laboratorio de Espazo	1C	6
P01M080V01105	Laboratorio de Tempo	1C	6
P01M080V01106	Laboratorio de Número	1C	6
P01M080V01107	Laboratorio de Unicidade	1C	6
P01M080V01201	Perspectivas Actuais	2C	12
P01M080V01202	Proxecto Expositivo	2C	3
P01M080V01203	Taller de Artista Invitado	2C	3
P01M080V01204	Prácticas Externas	2C	3
P01M080V01205	Taller Tecnolóxico	2C	3
P01M080V01206	Liñas de Investigación	2C	3
P01M080V01207	Taller de Investigador Invitado	2C	3
P01M080V01208	Casos de Estudo	2C	3
P01M080V01209	Modelos e Disciplinas Auxiliares	2C	3
P01M080V01210	Traballo Fin de Máster	2C	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Tendencias e Modos de Producción Contemporánea**

Materia	Tendencias e Modos de Producción Contemporánea			
Código	P01M080V01103			
Titulación	Máster Universitario en Arte Contemporánea. Creación e Investigación			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1º	1C
Idioma				
Departamento	Escultura Pintura			
Coordinador/a	Roman Redondo, Juan Carlos			
Profesorado	Garcia Gonzalez, Silvia Matesanz Perez, Maria Consuelo Roman Redondo, Juan Carlos			
Correo-e	redondo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Carácter A	Código	Competencias Específicas
	A1	Ga) Capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos e resolver problemas dentro dun contexto interdisciplinar no ámbito das Belas Artes.
	A2	Gb) Capacidade de síntese, análise e pensamento crítico relacionado coa investigación e a creación artística.
	A3	Gc) Capacidade para concibir e estruturar proxectos de investigación con rigor académico.
	A4	Gd) Capacidade para integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir de informacións incompletas ou limitadas, que inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais, éticas e culturais vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
	A5	Ge) Capacidade para expoñer e comunicar oralmente e por escrito os seus coñecementos a un público especializado e non especializado de xeito claro e sen ambigüidades.
	A6	Gf) Capacidade para adquirir habilidades de aprendizaxe que lle permita continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido e autónomo.
	A7	Ea) Capacidade para recoñecer a vinculación entre a teoría e a práctica como eixo da investigación en Belas Artes.
	A8	Eb) Capacidade para analizar e contextualizar tendencias artísticas innovadoras.
	A9	Ec) Capacidade para identificar os elementos que determinan a arte e a ciencia.
	A10	Ed) Coñecer e resolver problemas específicos dos procesos creativos en distintos ámbitos de produción artística.
	A11	Ee) Coñecer e saber manexar instrumentos, recursos e métodos para a produción creativa e artística.
	A12	Ef) Coñecer e saber manexar recursos e procedementos metodolóxicos que lle permitan analizar, indagar e desenvolver investigacións no terreo da teoría da arte.
	A13	Eg) Capacidade para valorar a realidade da creación artística contemporánea.
	A14	Eh) Capacidade para recoñecer a importancia do desenvolvemento persoal na planificación e produción de proxectos artísticos.
	A15	Ei) Capacidade para desenvolver traballo en equipo.

A16	Ex) Capacidade de reflexión e de autocrítica.
A17	Ek) Capacidade para comprender que a creación e a investigación son tarefas en continua innovación.
A18	O) Capacidade para transferir os coñecementos adquiridos á práctica artística, investigadora ou profesional mediante os recursos e metodoloxías adecuados.
A19	Em) Capacidade para ordenar os pasos técnicos conducentes á realización dunha obra de arte.
A20	En) Capacidade para ordenar os pasos técnicos conducentes á realización dun traballo de investigación.
A21	Eo) Capacidade para distinguir obras de arte e traballos de investigación innovadores. Ep) Coñecemento dos modos de presentación pública do TFM.
A22	Eq) Desenvolvemento de habilidades cognitivas avanzadas relacionadas coa creación dun perfil artístico e investigador no TFM.
A23	Er) Capacidade para elaborar un texto reflexivo sobre a obra creativa concreta desenvolvida no TFM.
A24	E) Capacidade para organizar un proxecto expositivo de obra artística para un espazo específico e nun tempo concreto (TFM).
A25	Et) Capacidade para comunicar con claridade e resolución os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos, materializados no traballo creativo presentado como TFM.
A26	Eu) Desenvolver habilidades de xestión da información para propósitos artísticos e investigadores no TFM.
A27	Ev) Capacidade para integrar coñecementos de campos de estudo diversos no traballo creativo presentado como TFM.

Carácter B Código Competencias Transversais

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
-------------------------	-----------	--------------

Contidos

Tema	
(*)Modelo de creación contemporánea	(*)- La resistencia frente a lo anónimo y lo cotidiano - Individualidad. El nuevo dandismo - Quien puede sustituir a Jeff Koons?. Propiedades de la excepción - Emotividad, sensibilidad, intuición y talento. Los mecanismos de la singularidad. - La satisfacción como recompensa - Casos de estudio: artistas de la esfera de la individualidad.
(*)La mediación y la recepción del proyecto artístico.	(*)- La producción y la postproducción. - El proyecto de intervención artística como "caso específico". -El dispositivo de exposición. Del Atlas de Aby Warburg a la imagen "reciclada" de Gerhard richter. Mal de archivo.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	0	40	40
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	55	55
Presentacións/exposicións	1	0	1
Saídas de estudo/prácticas de campo	0	5	5
Debates	2	5	7
Sesión maxistral	6	0	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	35	0	35
Traballos e proxectos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Estudo de casos/análises de situaciones	Análisis de un hecho, acontecimiento o suceso artístico con la finalidad de comprenderlo, interpretarlo, generar hipótesis, contrastar datos, reflexionar, completar conocimientos y entrenarse en procedimientos alternativos de solución.
Resolución de problemas e/ou ejercicios de forma autónoma	Actividade en la que se formulan problemas y/o ejercicios relacionados con la temática de la asignatura. El alumno debe desarrollar el análisis y resolución de los problemas y/o ejercicios de forma autónoma.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.
Sáidas de estudo/prácticas de campo	Actividades de aplicación de los conocimientos a situaciones concretas y de adquisición de habilidades básicas y procedimentales relacionadas con la materia objeto de estudio. Se desarrollan en espacios no académicos exteriores. Entre ellas se pueden citar prácticas de campo, visitas a eventos, centros de arte, museos, galerías de arte, instituciones... de interés académico-profesional para el alumno.
Debates	Charla abierta entre un grupo de estudiantes. Puede centrarse en un tema de los contenidos de la materia, en el análisis de un caso, en el resultado de un proyecto, ejercicio o problema desarrollado previamente en una sesión magistral...
Sesión maxistral	Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Actividad en la que se formulan problemas y/o ejercicios relacionados con la materia impartida. El alumno debe desarrollar las soluciones adecuadas o correctas mediante la ejercitación de rutinas, la aplicación de hipótesis, la aplicación de procedimientos de transformación de la información disponible y la interpretación de los resultados. Se suele utilizar como complemento de la lección magistral.

Atención personalizada

	Descripción
Resolución de problemas e/ou ejercicios	La asistencia personalizada es un elemento fundamental e insustituible en la docencia en las bellas artes. Esta atención incluye tutorización personal realizada en el aula durante el período de realización de ejercicios y su correspondiente corrección individualizada sobre los resultados parciales y finales de los mismos.

Avaliación

	Descripción	Cualificación
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Trabajos y proyectos. Evaluación continua a través del seguimiento del trabajo del estudiante en el aula.	50
Traballos e proxectos	Presentación de una memoria/trabajo que articule aquellos procesos de indagación, comprensión y síntesis que un trabajo de investigación requiere.	50
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Bibliografía. Fontes de información

AAVV, Ideas recibidas: un vocabulario para la cultura artística contemporánea, Macba, barcelona, 2010

Bolaños, María, La memoria del mundo, Trea, Gijón, 2002

Bourriaud y Huysen, Nicolas y Andreas, Heterocronías. Tiempo, arte y arqueologías del presente., Cendeac, Murcia, 2008

Bourriaud, Nicolás, Postproducción, Adriana Hidalgo, Buenos Aires, 2004

Baudelaire, Charles, El pintor de la vida moderna, Colección Arquitectura, Murcia, 1999

Ferraris, Maurizio, La imaginación, Visor, Madrid, 1999

Bozal, Valeriano, Necesidad de la ironía, Visor, Madrid, 1999

AAVV., Fragmentos para una teoría romántica del arte, tecnos, Madrid, 1987

Stirner, Max, El único y su propiedad, Libros de Anarres, buenos aires, 1976

Stirner, Max, El único y su propiedad, Libros de Anarres, buenos aires, 1976

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Laboratorio de Unicidade/P01M080V01107
Laboratorio de Espazo/P01M080V01104
Perspectivas Actuais/P01M080V01201
Proxecto Expositivo/P01M080V01202

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Laboratorio de Número/P01M080V01106
Laboratorio de Tempo/P01M080V01105

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Gnoseoloxía da Arte/P01M080V01101
Recursos Cognitivos e Metodolóxicos/P01M080V01102

DATOS IDENTIFICATIVOS**Laboratorio de Espazo**

Materia	Laboratorio de Espazo			
Código	P01M080V01104			
Titulación	Máster Universitario en Arte Contemporánea. Creación e Investigación			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	1º	1C
Idioma				
Departamento	Escultura Pintura			
Coordinador/a	Ortuzar Gonzalez, Monica			
Profesorado	Ortuzar Gonzalez, Monica Sendon Trillo, Jose Manuel Tejo Veloso, Carlos			
Correo-e				
Web	http://carlos.tejo@uvigo.es , mSENDON@uvigo.es			
Descrición xeral	O contido do Laboratorio E terá un carácter eminentemente práctico. Este laboratorio vai a estar centrado na creación dun traballo artístico no que o alumno, mediante o emprego da técnica fotográfica, produza un proxecto coherente e riguroso que se corresponda co nivel dos estudos acadados.			

Competencias de titulación

Carácter A	Código	Competencias Específicas
	A1	Ga) Capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos e resolver problemas dentro dun contexto interdisciplinar no ámbito das Belas Artes.
	A2	Gb) Capacidade de síntese, análise e pensamento crítico relacionado coa investigación e a creación artística.
	A3	Gc) Capacidade para concibir e estruturar proxectos de investigación con rigor académico.
	A4	Gd) Capacidade para integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir de informacións incompletas ou limitadas, que inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais, éticas e culturais vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
	A5	Ge) Capacidade para expoñer e comunicar oralmente e por escrito os seus coñecementos a un público especializado e non especializado de xeito claro e sen ambigüidades.
	A6	Gf) Capacidade para adquirir habilidades de aprendizaxe que lle permita continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido e autónomo.
	A7	Ea) Capacidade para recoñecer a vinculación entre a teoría e a práctica como eixo da investigación en Belas Artes.
	A8	Eb) Capacidade para analizar e contextualizar tendencias artísticas innovadoras.
	A9	Ec) Capacidade para identificar os elementos que determinan a arte e a ciencia.
	A10	Ed) Coñecer e resolver problemas específicos dos procesos creativos en distintos ámbitos de produción artística.
	A11	Ee) Coñecer e saber manexar instrumentos, recursos e métodos para a produción creativa e artística.
	A12	Ef) Coñecer e saber manexar recursos e procedementos metodolóxicos que lle permitan analizar, indagar e desenvolver investigacións no terreo da teoría da arte.
	A13	Eg) Capacidade para valorar a realidade da creación artística contemporánea.
	A14	Eh) Capacidade para recoñecer a importancia do desenvolvemento persoal na planificación e produción de proxectos artísticos.
	A15	Ei) Capacidade para desenvolver traballo en equipo.

A16	Ex) Capacidade de reflexión e de autocrítica.
A17	Ek) Capacidade para comprender que a creación e a investigación son tarefas en continua innovación.
A18	O) Capacidade para transferir os coñecementos adquiridos á práctica artística, investigadora ou profesional mediante os recursos e metodoloxías adecuados.
A19	Em) Capacidade para ordenar os pasos técnicos conducentes á realización dunha obra de arte.
A20	En) Capacidade para ordenar os pasos técnicos conducentes á realización dun traballo de investigación.
A21	Eo) Capacidade para distinguir obras de arte e traballos de investigación innovadores. Ep) Coñecemento dos modos de presentación pública do TFM.
A22	Eq) Desenvolvemento de habilidades cognitivas avanzadas relacionadas coa creación dun perfil artístico e investigador no TFM.
A23	Er) Capacidade para elaborar un texto reflexivo sobre a obra creativa concreta desenvolvida no TFM.
A24	E) Capacidade para organizar un proxecto expositivo de obra artística para un espazo específico e nun tempo concreto (TFM).
A25	Et) Capacidade para comunicar con claridade e resolución os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos, materializados no traballo creativo presentado como TFM.
A26	Eu) Desenvolver habilidades de xestión da información para propósitos artísticos e investigadores no TFM.
A27	Ev) Capacidade para integrar coñecementos de campos de estudo diversos no traballo creativo presentado como TFM.

Carácter B Código Competencias Transversais

Competencias de materia		
Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de síntesis, análise e pensamento crítico relacionado coa investigación e a creación artística. • Capacidade para expoñer e comunicar oralmente e por escrito o seus coñecementos a un público especializado e non especializado de xeito claro e sen ambigüedades. • Capacidade de reflexión e de autocrítica. • Capacidade para transferir os coñecementos adquiridos á práctica artística, investigadora ou profesional mediante os recursos e metodoloxías axeitados. • Coñecemento da fotografía como campo artístico contemporáneo • Coñecemento das principais temáticas da práctica artística actual en fotografía. • Capacidade para aplicar técnicas, sistemas e procesos fotográficos á creación artística. • Habilidade no manexo das diversas ferramentas conceptuais e visuais da linguaxe fotográfica actual. • Habilidade para o desenvolvemento de proxectos creativos no ámbito da fotografía 	saber	A1 A2 A5 A16 A18 A27

Contidos

Tema
<p>O laboratorio vai a estar centrado na creación dun traballo artístico, no que o alumno mediante a técnica fotográfica, produza un traballo coherente e riguroso. tanto no aspecto conceptual como formal, que se corresponda co nivel que se pretender acadar nos estudos de posgrao.</p> <p>Os temas serán seleccionados tras debatir as diferentes propostas presentadas polos alumnos. Os profesores formularán os problemas que podan ter as propostas en canto a viabilidade e interese.</p> <p>As intervencións teóricas dos profesores van vir determinadas polo tipo de traballos escolmados polos .</p>

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Debates	10	4	14
Proxectos	25	72	97
Estudos/actividades previos	0	21	21
Outros	0	3	3
Saídas de estudo/prácticas de campo	0	3	3
Sesión maxistral	12	0	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Debates	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Proxectos	Os alumnos traballan de xeito individual nos seus proxectos baixo o seguimento continuo por parte do profesor. Durante o curso, o profesor fará unha orientación crítica do traballo do alumno, respectando os intereses fundamentais do proxecto creativo do alumno. Alén destas tarefas, no traballo de aula tamén se proporán outro tipo de actividades como visualización e comentario crítico de proxectos de outros artistas que traballan no eido da fotografía, comentarios onde participará toda a clase e que estarán basados na evolución dos proxectos dos alumnos, etc
Estudos/actividades previos	O alumno terá que realizar fóra da aula as tarefas marcadas na clase e na atención personalizada: consulta de bibliografía, visita de exposicións,
Saídas de estudo/prácticas de campo	
Sesión maxistral	O profesor desenvolverá os contidos do programa, baseando as súas explicacións na proxección de fotografías potenciando, ao mesmo tempo, o debate sobre as imaxes.

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	Na resolución dos exercicios formulados ao longo do curso, o profesor fará un seguimento personalizado diario do traballo do alumno, facéndolle as observacións e preguntas que considere pertinentes, dándolle a coñecer a obra dos autores referenciais interesantes e subministrándolle a bibliografía adecuada para as súas propostas. Potenciarase a participación e o debate tanto na formulación dos exercicios como na presentación dos seus resultados. Potenciarase, así mesmo, o debate sobre a obra dos diferentes autores presentados.
Debates	Na resolución dos exercicios formulados ao longo do curso, o profesor fará un seguimento personalizado diario do traballo do alumno, facéndolle as observacións e preguntas que considere pertinentes, dándolle a coñecer a obra dos autores referenciais interesantes e subministrándolle a bibliografía adecuada para as súas propostas. Potenciarase a participación e o debate tanto na formulación dos exercicios como na presentación dos seus resultados. Potenciarase, así mesmo, o debate sobre a obra dos diferentes autores presentados.
Proxectos	Na resolución dos exercicios formulados ao longo do curso, o profesor fará un seguimento personalizado diario do traballo do alumno, facéndolle as observacións e preguntas que considere pertinentes, dándolle a coñecer a obra dos autores referenciais interesantes e subministrándolle a bibliografía adecuada para as súas propostas. Potenciarase a participación e o debate tanto na formulación dos exercicios como na presentación dos seus resultados. Potenciarase, así mesmo, o debate sobre a obra dos diferentes autores presentados.
Outros	Na resolución dos exercicios formulados ao longo do curso, o profesor fará un seguimento personalizado diario do traballo do alumno, facéndolle as observacións e preguntas que considere pertinentes, dándolle a coñecer a obra dos autores referenciais interesantes e subministrándolle a bibliografía adecuada para as súas propostas. Potenciarase a participación e o debate tanto na formulación dos exercicios como na presentación dos seus resultados. Potenciarase, así mesmo, o debate sobre a obra dos diferentes autores presentados.

Estudos/actividades previos	Na resolución dos exercicios formulados ao longo do curso, o profesor fará un seguimento personalizado diario do traballo do alumno, facéndolle as observacións e preguntas que considere pertinentes, dándolle a coñecer a obra dos autores referenciais interesantes e subministrándolle a bibliografía adecuada para as súas propostas. Potenciarase a participación e o debate tanto na formulación dos exercicios como na presentación dos seus resultados. Potenciarase, así mesmo, o debate sobre a obra dos diferentes autores presentados.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Na resolución dos exercicios formulados ao longo do curso, o profesor fará un seguimento personalizado diario do traballo do alumno, facéndolle as observacións e preguntas que considere pertinentes, dándolle a coñecer a obra dos autores referenciais interesantes e subministrándolle a bibliografía adecuada para as súas propostas. Potenciarase a participación e o debate tanto na formulación dos exercicios como na presentación dos seus resultados. Potenciarase, así mesmo, o debate sobre a obra dos diferentes autores presentados.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A asistencia ás clases teóricas será imprescindible para aprobar esta parte da avaliación. A participación do alumnado nestas sesións debe ser activa, aportando ideas ou coñecementos que poidan dar lugar a unha discusión colectiva de interese	20
Debates	Participación activa do estudante nos debates que se orixinen na aula o longo do curso	10
Proxectos	Os traballos realizados ao longo do curso serán presentados públicamente, potenciándose o debate sobre as propostas. A asistencia ás clases será imprescindible	60
Estudos/actividades previos	O alumno deberá demostrar a correcta asimilación das actividades desenroladas fora da aula e que se correspondan a consulta bibliográfica, visitas a exposicións, etc	10
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Bibliografía. Fontes de información

- Baqué, Dominique, La Fotografía plástica : un arte paradójico, traducción de Cristina Zelich, Gustavo Gili, Barcelona, 2003.
- Chevrier, Jean-François, La Fotografía entre las bellas artes y los medios de comunicación, Jorge Ribalta (ed), traducción de Cristina Zelich, Gustavo Gili, Barcelona, 2007.
- Ribalta, Jorge (ed), Efecto real : debates posmodernos sobre fotografía, traducción de Elena Llorens Pujol, Gustavo Gili, Barcelona, 2004.

Recomendacións

Outros comentarios

Esta programación pode ser lixeiramente modificada en función das condicións concretas do curso, como pode ser o número de alumnos.

A bibliografía será posteriormente ampliada en función dos temas de traballo establecidos.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Laboratorio de Tempo**

Materia	Laboratorio de Tempo			
Código	P01M080V01105			
Titulación	Máster Universitario en Arte Contemporánea. Creación e Investigación			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	1º	1C
Idioma				
Departamento	Debuxo Escultura			
Coordinador/a	Ortuzar Gonzalez, Monica			
Profesorado	Alonso Romera, Maria Sol Novegil Gonzalez-Anleo, Xoan Manuel Ortuzar Gonzalez, Monica			
Correo-e				
Web	http://alonso@uvigo.es , xoananleo@uvigo.es			
Descrición xeral	Laboratorio multidisciplinar de creación centrado en aspectos experimentales de temporalidad, narratividad, secuencialidad y simultaneidad, procesualidad y corporalidad; incluye dispositivos, procedimientos, técnicas, categorías y disciplinas artísticas ligadas a los audiovisuales, el video-arte, el arte sonoro, las artes de acción, la performance, las obras procesuales, la animación, etc...			

Competencias de titulación

Carácter A	Código	Competencias Específicas
	A1	Ga) Capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos e resolver problemas dentro dun contexto interdisciplinar no ámbito das Belas Artes.
	A2	Gb) Capacidade de síntese, análise e pensamento crítico relacionado coa investigación e a creación artística.
	A3	Gc) Capacidade para concibir e estruturar proxectos de investigación con rigor académico.
	A4	Gd) Capacidade para integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir de informacións incompletas ou limitadas, que inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais, éticas e culturais vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
	A5	Ge) Capacidade para expoñer e comunicar oralmente e por escrito os seus coñecementos a un público especializado e non especializado de xeito claro e sen ambigüidades.
	A6	Gf) Capacidade para adquirir habilidades de aprendizaxe que lle permita continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido e autónomo.
	A7	Ea) Capacidade para recoñecer a vinculación entre a teoría e a práctica como eixo da investigación en Belas Artes.
	A8	Eb) Capacidade para analizar e contextualizar tendencias artísticas innovadoras.
	A9	Ec) Capacidade para identificar os elementos que determinan a arte e a ciencia.
	A10	Ed) Coñecer e resolver problemas específicos dos procesos creativos en distintos ámbitos de produción artística.
	A11	Ee) Coñecer e saber manexar instrumentos, recursos e métodos para a produción creativa e artística.
	A12	Ef) Coñecer e saber manexar recursos e procedementos metodolóxicos que lle permitan analizar, indagar e desenvolver investigacións no terreo da teoría da arte.
	A13	Eg) Capacidade para valorar a realidade da creación artística contemporánea.
	A14	Eh) Capacidade para recoñecer a importancia do desenvolvemento persoal na planificación e produción de proxectos artísticos.
	A15	Ei) Capacidade para desenvolver traballo en equipo.

A16	Ex) Capacidade de reflexión e de autocrítica.
A17	Ek) Capacidade para comprender que a creación e a investigación son tarefas en continua innovación.
A18	O) Capacidade para transferir os coñecementos adquiridos á práctica artística, investigadora ou profesional mediante os recursos e metodoloxías adecuados.
A19	Em) Capacidade para ordenar os pasos técnicos conducentes á realización dunha obra de arte.
A20	En) Capacidade para ordenar os pasos técnicos conducentes á realización dun traballo de investigación.
A21	Eo) Capacidade para distinguir obras de arte e traballos de investigación innovadores. Ep) Coñecemento dos modos de presentación pública do TFM.
A22	Eq) Desenvolvemento de habilidades cognitivas avanzadas relacionadas coa creación dun perfil artístico e investigador no TFM.
A23	Er) Capacidade para elaborar un texto reflexivo sobre a obra creativa concreta desenvolvida no TFM.
A24	E) Capacidade para organizar un proxecto expositivo de obra artística para un espazo específico e nun tempo concreto (TFM).
A25	Et) Capacidade para comunicar con claridade e resolución os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos, materializados no traballo creativo presentado como TFM.
A26	Eu) Desenvolver habilidades de xestión da información para propósitos artísticos e investigadores no TFM.
A27	Ev) Capacidade para integrar coñecementos de campos de estudo diversos no traballo creativo presentado como TFM.

Carácter B Código Competencias Transversais

Competencias de materia		
Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
-Conocer los principales referentes históricos de la experimentación audiovisual y la Videocreación, y entenderlos en su contexto sociocultural, artístico e histórico, en general.	Saber estar / ser	A3 A12 A13
-Identificar las obras y los géneros de la Videocreación y del arte sonoro, por sus elementos específicos, y entender sus conexiones con otras formas de expresión audiovisual y con el Arte en general		A16 A20
-Capacitar y estimular la creatividad para que se pueda abordar la producción de un proyecto personal de Videocreación o de experimentación artística contemporánea en dichos medios.		
-Capacidad de explorar colectiva e individualmente el uso experimental de herramientas de hardware y software audiovisual para crear obras interdisciplinares desde perspectivas creativas y críticas.		
-Se trata de aprender a ver y a escuchar de manera crítica, de investigar las posibilidades de lo visual y de lo sonoro y, sobre todo, de crear trabajos audiovisuales, o ser capaz de insertarlos en proyectos artísticos multimedia.		

Contidos	
Tema	
Teórico: Ontoloxía da Filmación e a Montaxe Audiovisual.	Concepto de Plano. -A sutura da mirada (A Montaxe). -A camera/stylo. -Cine narrativo / Cine Abstracto. -Principais Movementos e Autores da experimentación audiovisual
Teórico: Ontoloxía da Videocreación	Pioneiros. -Arte e Video. -Videoinstalación. -Videoperformance. -Videoescultura

Teóricos: O concepto Tempo.

-Ficcionalización.
-Realismo.
-Virtualidade.
-O Vídeo como Límite de tempo.
-Anacronismo

Prácticos: A Cámara

Uso e manexo

Prácticos: A Luz.

-Dispositivos de filmación en exterior e en Estudio.

Prácticos: Editores e ferramentas de Posproducción.

Final Cut / Adobe Premier.
-After Effects

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	10	15	25
Traballos tutelados	0	30	30
Traballos de aula	21	53	74
Sesión maxistral	21	0	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Aprendizaxe práctica, mediante a simulación de casos, do manexo das ferramentas de creación (hardware y software) implicadas en la captura, edición, postproducción de la imagen y el sonido, destinadas a la producción y diseño de dispositivos audiovisuais monocanales e de instalación multimedia. Modalidade: guiada. Presenza do/a docente e presenza obrigatoria do alumnado. Escenario: laboratorio de audiovisuais.
Traballos tutelados	
Traballos de aula	
Sesión maxistral	Clase maxistral con apoio de documentación e sistemas multimedia. Exposición dos contidos da materia: exposición teórica dos conceptos relacionados coa idea de «cultura visual». Ontoloxía da imaxe e da mirada. Exemplos paradigmáticos de estratexias expositivas e dispositivos de instalación multimedia. Resolución de problemas prácticos. Toma de apuntamentos e exposición debatida destes. Modalidade: guiada. Presenza do/a docente e presenza obrigatoria do alumnado. Escenario: aula ordinaria. Sala de proxeccións.

Atención personalizada

	Descrición
--	------------

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial e non presencial. Pódense empregar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	70
Traballos de aula	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	30
Outros		(*)

Outros comentarios e segunda convocatoria

Segunda convocatoria (xullo):

O alumnado deberá presentar un proxecto audiovisual propio (obra final), segundo os mesmos parámetros que se transmitiron e impartiron na materia. Este proxecto deberá realizarse ata a data da convocatoria baixo titorización dalgún ou todos os docentes da materia e, polo tanto, os profesores deberán coñecer o proceso de realización deste traballo e saber que será presentado como resultado para avaliar na segunda convocatoria da materia (xullo). Para isto, o alumnado

deberá manter contacto, nos horarios de titorías que se estipulen, cos profesores implicados.

Xunto co proxecto audiovisual (obra final), o alumno deberá presentar unha memoria do proxecto, ademais dun traballo de documentación do tema que aborde e sirva como base de investigación do seu proxecto, segundo o mesmo tipo de guión que previu que se estipulase na materia.

A cualificación obtida como nota final da materia valorarase da seguinte maneira: proxecto audiovisual (70%); memoria do proxecto+traballo de documentación (30%).

Bibliografía. Fontes de información

Rekalde, Josu. "*Vídeo: un soporte temporal para el arte*". Bilbao. Universidad del País Vasco, 1995. ISBN: 84-7585-667-5.

Watkinson, John. "*El Arte del vídeo digital*". Madrid : Instituto Oficial de Radio y Televisión, D.L. 1992. ISBN: 84-86984-81-5.

Pérez Ornia, José Ramón. "*El arte del vídeo : introducción a la historia del vídeo experimental*". Madrid: RTVE; Barcelona: Serbal, 1991. ISBN: 84-7628-080-7.

[Vídeo-DVD]: "*Ruidos y susurros de las vanguardias, 1909-1945*": [por el Laboratorio de Creaciones Intermedia del Dpto. de Escultura, BBAA, UPV: exposición, entrevistas, conciertos, Grupo de Investigación L.C.I.]. Valencia: Universitat Politècnica, 2008. ISBN: 978-84-691-5594-3.

Aymerich, Guillermo. "Un Método para pensar el lugar". Valencia. Universidad Politécnica, D.L. 2007. ISBN: 978-84-8363-196-6.

[Exhibiton] / Edited by Joachim Jäger, Gabriele Knapstein, Anette Hüsck. [Texts, Manuela Ammer, Ksenya Gurshtein, Julia Wielgus]. "*Beyond cinema: the art of projection. Films, videos and installations from 1963 to 2005*". (Works from the Friedrich Christian Flick Collection im Hamburger Bahnhof, from the Kramlich Collection and others). Ostfildern. Ed. Hatje Cantz, cop. 2006. ISBN: 3-7757-1874-5 / 978-3-7757-1874-5.

Recomendacións

Outros comentarios

O alumnado deberá presentar un proxecto audiovisual propio (obra final), segundo os mesmos parámetros que se transmitiron e impartiron na materia. Este proxecto deberá realizarse ata a data da convocatoria baixo titorización dalgún ou todos os docentes da materia e, polo tanto, os profesores deberán coñecer o proceso de realización deste traballo e saber que será presentado como resultado para avaliar na segunda convocatoria da materia (xullo). Para isto, o alumnado deberá manter contacto, nos horarios de titorías que se estipulen, cos profesores implicados.

Xunto co proxecto audiovisual (obra final), o alumno deberá presentar unha memoria do proxecto, ademais dun traballo de documentación do tema que aborde e sirva como base de investigación do seu proxecto, segundo o mesmo tipo de guión que previu que se estipulase na materia.

A cualificación obtida como nota final da materia valorarase da seguinte maneira: proxecto audiovisual (70%); memoria do proxecto+traballo de documentación (30%).

DATOS IDENTIFICATIVOS

Laboratorio de Número
